

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий Інститут мистецтв

Кафедра методики музичного виховання та диригування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

Освітня програма Середня освіта (Музичне мистецтво)
за першим (бакалаврським) рівнем

Спеціальність 014 Середня освіта
(за предметними спеціалізаціями)

Галузь знань 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 29 серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Музичне краєзнавство
Викладач	Ярошенко Ірина Володимирівна кандидат мистецтвознавства, доцент
Контактний телефон викладача	0972262329
E-mail викладача	irenka.yaroshenko@gmail.com
Формат дисципліни	Очна форма, заочна форма
Обсяг дисципліни	3 кредити - 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	4 академічні години
2. Анотація до курсу Навчальна дисципліна «Музичне краєзнавство» призначена для дослідження історії музичного мистецтва краю як цілісного, взаємопов'язаного, детального і всебічного аналізу виникнення, становлення та розвитку національних виконавсько-хорових і педагогічних шкіл, їх традицій та особливостей і ґрунтується на принципах історизму. Сучасний етап мистецької освіти характеризується пошуками нових підходів до навчально-виховних завдань, що вимагає підготовки нової генерації виконавських кадрів. Навчальна дисципліна «Музичне краєзнавство» займає вагоме місце в переліку таких дисциплін, як: музична етнопедагогіка, хорове сольфеджіо, хоровий клас, хорознавство, гармонія, а також інших дисциплін, що передбачені навчальним планом при підготовці майбутнього магістра, оволодіння якими допомагає студентам на уроках спецкурсу опанувати свій фах. Зміст дисципліни «Музичне краєзнавство» базується на хронологічному, проблемному та монографічному принципах. В основі хронологічного принципу – культурно-історична зумовленість музично-просвітницьких процесів у Галичині. Проблемний принцип полягає у виявленні причинно-наслідкових зв'язків між історичними процесами та виконавством, що впливає на розвиток музичного мистецтва, а саме, краєзнавства: - духовна музична культура та її взаємозв'язок із народним мистецтвом; - співвідношення впливу диригентсько-хорового мистецтва Галичини на процеси розвитку хорової музики в Європі. Монографічний принцип – звернення до музично-педагогічного досвіду діячів української музичної культури, композиторів, письменників, мистецтвознавців, педагогів. Виходячи із сучасного стану і розвитку музичного мистецтва, зокрема краєзнавства, а також враховуючи навчальну програму, слід вважати доцільним вирішення рамок спецкурсу перерахованих завдань. Завдання курсу: 1) теоретичне узагальнення історичного досвіду хорової та музично-просвітницької діяльності видатних західноукраїнських композиторів-диригентів; 2) аналіз процесу розвитку музичної освіти виховання на західноукраїнських землях; 3) розкриття та обґрунтування музично-просвітницьких ідей провідних митців-музикантів та використання їх у практиці сучасної школи України. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати: - зміст загальнотеоретичних дисциплін, які допоможуть закріпити вивчений та досліджений матеріал; - європейські традиції в українському музичному мистецтві, зокрема, музичному краєзнавстві; - системний підхід до опанування музично-дидактичних матеріалів та їх застосування на практиці; - закономірності виникнення сучасних тенденцій музичного краєзнавства у зв'язку зі становленням українських традицій. Спецкурс «Музичне краєзнавство» передбачає формування професійних умінь майбутніх	

фахівців, а саме:

- демонструвати набуті знання із музичного краєзнавства у процесі викладання;
- розвивати традиції виконавських шкіл, вести просвітницьку діяльність, професійно аналізувати музичні стилі і жанри;
- фахово опрацьовувати науково-методичну та музичну літератури;
- аргументувати власну музично-професійну позицію стосовно дидактичних принципів музичного краєзнавства;
- оперувати знаннями із музичного краєзнавства у взаємозв'язку з іншими регіональними особливостями краю;
- впевнено застосовувати під час практичної діяльності набуті вміння та навички.

Тип: дисципліни вибіркової підготовки.

Термін навчання: 6 семестр (2 семестр).

Кількість кредитів: 3,0 кредити, загальна кількість годин: 90 (30 – аудиторна робота, 60 – самостійна робота, 20 лекційних та 10 практичних годин).

Викладацький склад: Ярошенко І. В. – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування.

Методи викладання дисципліни: лекція, розповідь, бесіда, демонстрація, власний показ, повідомлення.

Методи оцінювання: індивідуальне та фронтальне опитування, контрольні роботи.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання спецкурсу «Музичне краєзнавство» полягає у формуванні музично-педагогічних засобів професійного розвитку у процесі професійної підготовки магістрів; оволодінні науково-теоретичними основами культурно-історичного життя Західної України XIX–XX століть та на сучасному етапі. Музичне краєзнавство базується на вивченні таких музичних дисциплін: хорове диригування, теорія музики, сольфеджіо, гармонія, фортепіано, аналіз музичних форм, читання хорових партитур, історія української музики, хорознавство, аранжування, педагогіка, психологія, музична психологія.

Основні завдання та цілі вивчення дисципліни «Музичне краєзнавство»:

- знати історичну динаміку формування музично-просвітницького, мистецького життя Галичини та його роль у процесах становлення національних виконавських традицій;
- вміти використовувати набуті знання у вирішенні професійних питань та загальному становленні наукової особистості;
- володіти навичками проведення самостійного дослідження культурно-мистецького життя краю.

Успішність досягнення поставленої мети залежить від результативності розв'язання таких завдань:

- формування та уточнення історичних характеристик, в яких відбувалася професіоналізація диригентсько-хорової діяльності в Галичині;
- ознайомлення з просвітницькою, освітньо-педагогічною і видавничою діяльностями музичних товариств Галичини;
- дослідження особливостей концертно-виконавського життя хорових колективів;
- характеристика системи підготовки хорових диригентів та виконавців, принципи організації навчального процесу у тогочасних музично-освітніх закладах.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетенції:

Компетенції соціально-особистісні:

- здатність вдосконалювати свій професійний розвиток;
- здатність володіти прийомами професійного спілкування;
- здатність до системного мислення;
- здатність фахової організації праці;
- здатність володіти умінням особистісного самовираження і саморозвитку;
- здатність раціонально організовувати свою роботу;
- здатність толерантно аргументувати власну музично-професійну позицію.

Загальнонаукові компетенції:

- базові уявлення про прагнення наукового обґрунтування своїх вмінь і знань, які характеризують когнітивний аспект загальнонаукової компетентності: знання філософії, психології, педагогіки, культурології, що сприяють розвитку загальної культури особистості, використання їх у професійній і соціальній діяльності;

- базові знання з музичного краєзнавства: українського та світового музичного мистецтва в обсязі, необхідному для вивчення професійних дисциплін;

- базові знання з дисциплін, які характеризуються новими навчально-виховними підходами та завданнями: музична етнопедагогіка, хорове сольфеджіо, хоровий клас, хорознавство, гармонія, а також інших дисциплін, що передбачені навчальним планом, які допомагають на уроках спецкурсу опанувати свій фах.

Інструментальні компетенції:

- здатність отримувати, аналізувати та систематизувати інформацію з базових питань програмного матеріалу навчальної дисципліни «Музичне краєзнавство»;

- знання та спілкування українською мовою;
- здатність ефективно організовувати свій робочий час;
- здатність і уміння використовувати знання та навички для вирішення проблем особистісного розвитку людини;
- здатність самостійно досліджувати культурно-мистецьке життя краю.

Професійні компетенції:

Загально-професійні компетенції:

- базові уявлення про системний підхід до опанування музично-дидактичних матеріалів та застосування їх в практиці;

- базові уявлення про музичне краєзнавство краю;
- розуміння дидактичних принципів музичного краєзнавства;
- здатність володіти методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації предмету діяльності;

- застосування основних навичок самостійно досліджувати культурно-мистецький розвиток краю;

- базові уявлення про основні закономірності й сучасні досягнення у музичному краєзнавстві краю;

- практичне застосування знань і вмінь до конкретних професійних ситуацій.

Спеціалізовано-професійні компетенції:

- застосування професійних знань і навиків самостійно аналізувати, творчо і нестандартно мислити;

- використання професійно-профільованих знань у навчальній практиці, педагогічній та науково-дослідній роботі;

- знання основних засобів втілення музично-просвітницького, мистецького життя

Галичини у навчально-педагогічну та науково-дослідну роботу;

- використання нормативних документів, професійно-профільованих знань та навичок при навчанні педагогів музикантів;
- використання вмінь аргументувати знання з музичного краєзнавства в процесі викладання професійних дисциплін;
- оперування практичними навичками і знаннями з дисципліни «Музичне краєзнавство» у взаємозв'язку з іншими регіональними особливостями краю.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 академічних годин
практичні заняття	10 академічних годин
самостійна робота	60 академічних годин

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VIII	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	4	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінок	Термін виконання
------------	------------------	------------	---------------	----------------	---------------------

Змістовий модуль 1. Духовне та світське музичне мистецтво в Західній Україні.

Тема 1. Духовна культура та мистецькі традиції на території Західної України	Лекція	3, 11, 2, 14, 15, 13, 14, 16	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	4	1–2 тиж.
Історія церковного музичного мистецтва та національно-культурний розвиток Західної України другої половини XIX століття	Практичне заняття	4, 16, 3, 12, 14, 15	Денна 1 год.		
Витоки музичної культури Прикарпаття. Музична культура Галичини XIX – поч. XX ст.	Самостійна робота	1, 5, 8, 11, 2, 16, 8	Денна 6 год. Заочна 8,5 год.		

Тема 2. Особливості культурно-освітніх процесів у Галичині ХІХ ст. («Руська бесіда», товариство «Просвіта» та інші товариства)	Лекція	6, 13, 14, 5, 8, 9	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	4	2–3 тиж.
Вплив музичних товариств на становлення українського мистецтва	Практичне заняття	5, 3, 12, 7, 15, 19	Денна 0, 5 год.		
Музичні товариства краю та їх вплив на становлення української музичної культури	Самостійна робота	13, 14, 5, 8, 12	Денна 8 год. Заочна 11 год.		
Тема 3. Просвітницька спрямованість української пісні в театральному мистецтві на Галичині	Лекція	6, 4, 15, 2, 3, 5	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	4	4–5 тиж.
Театральне мистецтво на початку ХХ століття та його зближення з народним обрядовим досвідом	Практичне заняття	18, 2, 5, 12, 19	Денна 0, 5 год.		
Розвиток театального мистецтва Прикарпаття	Самостійна робота	5, 10, 12, 18, 19, 1	Денна 5 год. Заочна 7,5 год.		
Тема 4. Диригентсько-хорове мистецтво Галичини та Буковини другої половини ХІХ - початку ХХ століття	Лекція	3, 17, 4, 16, 18	Денна 2 год. Заочна 1 год.	2	5–6 тиж.
Розвиток української музичної культури на Буковині. Діяльність «Союз українських професійних музик»	Практичне заняття	5, 17, 8, 10, 2, 13	Денна 0, 5 год.		
Диригентське мистецтво Західної України другої половини ХХ ст.	Самостійна робота	19, 5, 2, 9, 15	Денна 6 год. Заочна 8,5 год.		
Тема 5. Методичні засади і педагогічний почерк Миколи Колесси	Лекція	7, 13, 18, 9	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	2	7–8 тиж.
Виконавська манера, педагогічний талант та професійні якості Миколи Філаретовича Колесси	Практичне заняття	5, 13, 18, 19, 4	Денна 0, 5 год.		
Особливості композиторського та диригентського стилю М. Ф. Колесси	Самостійна робота	5, 4, 11, 17, 19	Денна 5 год. Заочна 7,5 год.		
Контрольна робота	Практичне заняття		Денна 2 год. Заочна 2 год	25	8 тиж.

Змістовий модуль 2. Видатні особистості західноукраїнської музики.					
Тема 6. Оркестрове мистецтво Прикарпаття (1848–1939 рр.)	Лекція	14, 1, 5, 18, 8, 2	Денна 3 год. Заочна 1 год.	2	9–10 тиж.
Значення культурно-просвітницької діяльності товариства «Просвіта» у розвитку оркестрового мистецтва на Прикарпатті	Практичне заняття	2, 16, 18, 5, 19	Денна 1 год.		
Музичні товариства у розвитку оркестрового мистецтва краю	Самостійна робота	4, 14, 1, 18, 5	Денна 7 год. Заочна 9 год.		
Тема 7. Творчість Ольги Окуневської	Лекція	1, 5, 17, 6	Денна 2 год. Заочна 0,5 год.	2	12–13 тиж.
Ольга Окуневська – засновниця фортепіанної школи, яка стала музичним осередком в Галичині	Практичне заняття	5, 6, 14, 17, 18	Денна 1 год.		
Педагогічна та концертно-виконавська діяльність Ольги Окуневської	Самостійна робота	6, 12, 8, 9, 15	Денна 8 год. Заочна 10,5 год.		
Тема 8. Діяльність Вищого музичного інституту ім. Миколи Лисенка в Коломиї	Лекція	3, 16, 4, 17, 8	Денна 3 год. Заочна 0,5 год.	2	13–14 тиж.
Заснування Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка та його значення у становленні національної музичної освіти в Галичині	Практичне заняття	7, 3, 4, 16, 8	Денна 1 год.		
Розвиток національної музичної освіти на Прикарпатті	Самостійна робота	3, 16, 7, 4, 8, 10	Денна 8 год. Заочна 11 год.		
Тема 9. Василь Їжак – його роль в культурно-освітньому житті Прикарпаття	Лекція	5, 17, 9, 4	Денна 2 год. Заочна 1 год.	3	15 тиж.
Життєвий та творчий шлях Василя Їжака. Педагогічна діяльність	Практичне заняття	6, 12, 17, 4, 5	Денна 1 год.		
Василь Їжак: диригентська та композиторська практика	Самостійна робота	3, 6, 4, 8, 17, 13	Денна 7 год. Заочна 8,5 год.		
Контрольна робота	Практичне заняття		Денна 2 год. Заочна 2 год.	25	16 тиж.

6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Максимальна кількість отриманих балів – 100, з яких 25 балів – це максимальний результат за залік, а інші 75 балів розподіляються за проміжне оцінювання (індивідуальні завдання, контрольні роботи). Написання контрольної роботи є вимогою одного із лекційних занять. Умови допуску до письмового контролю. Студент допускається до заліку у випадку здачі поточного контролю індивідуальних завдань та написання контрольної роботи. Практичне заняття № 1-4 бали. Опрацювати наукову літературу для написання реферату, здійснити її аналіз та зробити огляд з історії хорової музики Галичини. Практичне заняття № 2-4 бали. Визначити вплив українських товариств та композиторів Західної України на розвиток професійного хорового мистецтва краю. Практичне заняття № 3 - 4 бали. Проаналізувати просвітницьку спрямованість української пісні в театральному мистецтві Галичини та визначити, які фольклорно-пісенні традиції у ньому використані. Практичне заняття № 4 - 2 бали. Визначити основні шляхи професіоналізації диригентсько-хорового мистецтва на Галичині, зокрема Станіславові. Охарактеризувати етапи розвитку. Практичне заняття № 5 - 2 бали. Здійснити аналіз пошукової літератури з огляду інструментального та оркестрового мистецтва краю та його відомих особистостей. Практичне заняття № 6 - 2 бали. Проаналізувати процес становлення національної музичної освіти в Галичині та визначити вплив товариств на розвиток діяльності Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка в Коломиї. Практичні заняття № 7 - 9 - 7 балів. Визначити роль видатних постатей, зокрема Василя Їжака, в культурно-освітньому житті Прикарпаття. Вимоги до заліку: 1. Написання реферату з обраної теми - 10 балів. 2. Колоквіум: студент повинен орієнтуватися в культурно-освітніх традиціях свого краю; вміти виконувати бібліографічний пошук для аналізу наукової літератури; володіти знаннями та вміти висвітлити основні тенденції культурного життя Галичини; відповісти на ряд питань, які стосуються знань по музичному краєзнавству, історії української музики; вміти охарактеризувати основні риси творчості композиторів Галичини, зокрема Прикарпаття – 15 балів.				
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота складається з 4 варіантів, де студентові потрібно: - продемонструвати знання основних тенденцій розвитку музично-просвітницького руху в Західній Україні порівняно із західноєвропейськими аналогами, простежити історичний аспект; - визначати напрямки творчої діяльності митців краю; - вміти охарактеризувати історичні особливості розвитку співацько-хорових та просвітницьких традицій краю, перерахувати композиторів, митців, що творили на галицьких землях у XIX–XX ст; - аналізувати особливості становлення хорового виконавства в Галичині: проблеми та перспективи.				

	Основою для визначення оцінки студента служить: - знання основних культурно-історичних періодів розвитку музично-просвітницького руху в Галичині; - характеристика напрямків творчої діяльності митців Західної України; - знання українських товариств; - знання історичних особливостей розвитку співацько-хорових та просвітницьких традицій краю; - уміння аналізувати характерні особливості розвитку професійно-хорового виконавства та історичні передумови професійного виконавства на західноукраїнських землях; - уміння визначати основні тенденції розвитку музично-просвітницького руху в Галичині порівняно із західноєвропейськими.									
Умови допуску до підсумкового контролю	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: - зміст загальнотеоретичних дисциплін, які допоможуть закріпити вивчений та досліджений матеріал; - європейські традиції в українському музичному мистецтві, а зокрема, в музичному краєзнавстві; - про системний підхід до опанування музично-дидактичних матеріалів та їх застосування в практиці; - про закономірності виникнення сучасних тенденцій у розвитку музичного краєзнавства у зв'язку із традиціями українців. вміти: - аргументувати знання з музичного краєзнавства в процесі викладання «Музичного мистецтва» та «Музичної педагогіки і виховання»; - розвивати кращі традиції виконавських шкіл, вести музично-просвітницьку діяльність, професійно орієнтуватись та аналізувати музичні стилі та жанри; - володіти вміннями та навичками самостійного опрацювання науково-методичної та музичної літератури; - застосувати в практичній діяльності набуті навички та вміння; - аргументувати власну музично-професійну позицію стосовно дидактичних принципів музичного краєзнавства; - оперувати знаннями із музичного краєзнавства у взаємозв'язку з іншими регіональними особливостями краю. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік у 6 семестрі. Засоби діагностики успішності навчання: <table><tr><td>Максимальний бал за всі контрольні</td><td>75</td><td>75</td></tr><tr><td>Максимальний бал за залік</td><td>25</td><td>25</td></tr><tr><td>Підсумкова оцінка</td><td>100</td><td>100</td></tr></table>	Максимальний бал за всі контрольні	75	75	Максимальний бал за залік	25	25	Підсумкова оцінка	100	100
Максимальний бал за всі контрольні	75	75								
Максимальний бал за залік	25	25								
Підсумкова оцінка	100	100								
7. Політика курсу Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Музичне краєзнавство» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра напрям										

підготовки «Музичне мистецтво».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є питання історії музичного мистецтва краю як цілісного, взаємопов'язаного процесу.

Міждисциплінарні зв'язки:

Сучасний етап мистецької освіти характеризується пошуками нових підходів до навчально-виховних завдань, що вимагає підготовки нової генерації виконавських кадрів. Навчальна дисципліна «Музичне краєзнавство» займає вагоме місце в переліку спеціальних дисциплін, таких як: музична етнопедagogіка, хорове сольфеджіо, хоровий клас, хорознавство, гармонія, а також інших дисциплін, що передбачені навчальним планом при підготовці майбутнього спеціаліста, оволодіння якими допомагає студентам на уроках спецкурсу якнайкраще опанувати свій фах.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Духовне та світське хорове мистецтво в Західній Україні.
2. Видатні особистості західноукраїнської музики.

Метою викладання навчальної дисципліни «Музичне краєзнавство» є підготовка висококваліфікованих фахівців, які б вільно орієнтувалися в теоретичних та історичних питаннях музичного, та зокрема, хорового мистецтва краю.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Музичне краєзнавство» є: ознайомлення студентів з історією музичного мистецтва краю; всебічний аналіз виникнення, становлення та розвитку національних виконавсько-хорових і педагогічних шкіл, їх традицій та особливостей; виховання у студентів уважного і бережного ставлення до історичної спадщини та культурних традицій.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми у результаті вивчення дисципліни **«Музичне краєзнавство»** студенти повинні:

знати:

- зміст загальнотеоретичних дисциплін, які допоможуть закріпити вивчений та досліджений матеріал;
- про європейські традиції в українському музичному мистецтві, зокрема, музичному краєзнавстві;
- про системний підхід до опанування музично-дидактичних матеріалів та їх застосування на практиці;
- про закономірності виникнення сучасних тенденцій музичного краєзнавства у зв'язку зі становленням українських традицій.

вміти:

- аргументувати знання з музичного краєзнавства в процесі викладання;
- розвивати традиції виконавських шкіл, вести просвітницьку діяльність, професійно орієнтуватись та аналізувати музичні стилі та жанри;
- володіти вміннями та навичками самостійного опрацювання науково-методичної та музичної літератури;
- застосувати у практичній діяльності набуті навички та вміння;
- аргументувати власну музично-професійну позицію щодо дидактичних принципів музичного краєзнавства;
- оперувати знаннями із музичного краєзнавства у взаємозв'язку з іншими регіональними особливостями краю.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (30 – аудиторна робота, 60 – самостійна робота, 20 – лекційних та 10 – практичних годин), 3 кредити ЄКТС.

Умови перездачі. Студенти, які мають залікову перездачу з навчальної дисципліни, повинні виконати індивідуальні завдання та написання реферату за графіком затвердженим кафедрою та науковою частиною. Якщо студент за результатами складання є таким, що не виконав навчальний план і не здав заліку, то є недопущеним до складання іспитів.

Рекомендована література до курсу

Базова

1. Андрусів І.О. Західноукраїнські молодіжні товариства «Сокіл», «Січ», «Пласт», «Луг». Івано-Франківськ, 1992. 98 с.
2. Барвінський В. Огляд історії української музики. // Історія української культури. К., 1993. 762 с.
3. Білик Б. Етнополітична історія України (860–1900 рр.): Монографія. К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2002. 245 с.
4. Долчук Р. Будьмо добрими. Івано-Франківськ : Плай, 2008. 128 с.
5. Долчук Р. Доронюк В. Шегда Л. Щавінський М. Хрестоматія духовної музики України. Івано-Франківськ, 2011. Ч. 1. 310 с.
6. Долчук Р. Зродились ми. Надвірна, 1995. 120 с.
7. Карась А. Первоцвіт: з піснею в нове тисячоліття. Івано-Франківськ: Місто НВ. 2009. 80 с.
8. Карась А. Повіки не зів'яне Первоцвіт. Івано-Франківськ, 1994. 86 с.
9. Легкий І. Бог ся раждає. Івано-Франківськ, 1991. 89 с.
10. Савчук В. Пісенний світ школяра. Івано-Франківськ, 2008. Вип. 2. 180 с.
11. Савчук В. Український живий вертеп: генеза і способи ретрансляції. Івано-Франківськ, 2009. 320 с.
12. Серганюк Л., Серганюк Ю. Наша пісня, наша дума. Rochester, 1992. 83 с.
13. Черепанин М. Музична культура Галичини. К.: Вежа, 1997. 328 с.
14. Ярошенко І. Методичні засади і педагогічний почерк М. Колесси. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 202. Педагогіка та психологія. Чернівці: Рута, 2004. 208 с.
15. Ярошенко І. Мистецький колектив і національне відродження. Гуманістичний вісник. Львівське міжобласне гуманітарне товариство. Львів, 1999. Ч. 1–2. 84 с.
16. Ярошенко І. В. Музичне краєзнавство Західної України XIX–XX століть: професійно-хорове мистецтво Буковини : Навчальний посібник. К. : Видавництво «Білий Тигр», 2015. 220 с.
17. Ярошенко І. В. Напрямки та специфіка професійної музичної культури Буковини другої половини XX століття // Мистецтвознавчі записки: Зб. Наук. праць. Київ: Міленіум, 2018. Вип. 34. С. 260 – 267.
18. Ярошенко І. В. Соціокультурний розвиток західноукраїнських земель у контексті розгортання національного руху на Буковині (кінець XIX – початок XX століття). Українське слово і сучасність. № 4 (38). К. : «Білий Тигр», 2018. С. 13 – 26
19. Ярошенко І. В. Особливості розвитку буковинської та західноєвропейських музичних культур першої половини XX століття: порівняльний аналіз. Історія і сучасність. № 2 (16). К. : «Білий Тигр», 2018. С. 3 – 10.

Допоміжна

1. Абрамович С., Тілло М., Чікарькова М. Культурологія. Навч. посіб. К.: Кондор, 2005. 352 с.
2. Антонович Д. Українська музика. Українська культура. К., 1993. 442 с.
3. Бажанський П. Історія руского церковного пенія. Душпастьрь. Львов, 1890. Ч. 12 – 21. 39 с.
4. Бажанський П. Наші руські музикальні твори. Діло. 1881. Ч. 17. 132 с.
5. Бажанський П. Руско-народна натуралістична музика. Перемишль, 1923. 50 с.
6. Бережницький О. Наші музики. Артистичний вісник. Львів, 1905. Зош. IX і X. 152 с.
7. Бібліографія українознавства. Вип. 2. Бібліографія та джерела музикознавства.

Львів, 1994. 92 с.

8. Білецький Л.О. Ю.Федькович. Самостійна думка. Чернівці, 1934. 32 с.
9. Біликовський І. Віктор Матюк. Ілюстрований музичний календар. Львів, 1906. 82 с.
10. Біликовський І. Порфирій Бажанський. Альманах музичний. Львів, 1904. 93 с.
11. Білинська М. Сидір Воробкевич. К., 1962. 46 с.
12. Білоус В. Етнографічні дослідження на західноукраїнських землях у третій чверті XIX ст. Львів, 2000. С. 33.
13. Бокань В. Культурологія. Навч. посіб. К.: МАУП, 2000. 136 с.
14. Булка Ю.П. Музична культура Західної України. Історія української музики (1917 – 1941). К., 1992. Т. 4. 720 с.
15. Вахнянин А. Спомини з життя. Львів, 1908. 137 с.
16. Вербицький М. О пінію музикальном / М. Вербицький. Галичанин. Львов, 1863. Кн. 1. Вип. 2. 183 с.
17. Витвицький В. Століття уродин двох українських музик (Пам'яті П. Бажанського й С. Воробкевича). Новий час. Львів, 1936. Ч. 103, 105, 107. 45 с.
18. Виткалов В. Г. Українська культура: сторінки історії XX століття. Рівне: Ліста, 1997. С. 342 – 343.
19. Воробкевич С. Хорові твори. К.: Музична Україна, 1996. 143 с.
20. Галичина. Історія. Українська загальна енциклопедія (в 3-х т.). Львів – Станіславів – Коломия, 1935. Т. 1. 753 с.
21. Гарас М. Ілюстрована історія товариства „Українська Школа”. Чернівці. 1937. 12 с.
22. Гнатишин А. З музичного життя у Відні. Музичні вісти. Львів, 1934. Ч. 4. 16 с.
23. Грінченко М. Історія української музики. К., 1922. 278 с.
24. Загайкевич М. Музичне життя Західної України другої половини XIX ст. К., 1960. 190 с.
25. Залеський О. Погляд на історію української музики. Шляхи. Львів, 1916. Ч. 9–10. 620 с.
26. Ільницький В. Листи артистичні. Зоря. 1880. Ч. 5. 73 с.
27. Історія світової культури: Навч. посіб. 4-е вид. Київ: Либідь, 2003. 368 с.
28. Історія української культури. Зб. док. і матеріалів / За ред. С.Клапчука і В.Остафійчука. К., 2000. С. 110 – 111.
29. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. Львів, 2000. – 286 с.
30. Колесса М. Кілька слів про диригентську діяльність С.П.Людкевича. Творчість С. Людкевича. К., 1979. 62 с.
31. Кривий В. Концерт професіональних артистів. Наддніпрянська правда. 1974. 30 с.
32. Кудрик Б. Огляд історії української церковної музики. Львів, 1937. 84 с.
33. Кудрик Б. Участь духовенства в галицько-українській музичній культурі. Богословія. Львів, 1938. Кн. 1–4. 209 с.
34. Музичне краєзнавство Буковини: Навч. посіб. Укл.: О.В. Залуцький. Чернівці: ЧНУ, 2003. 88 с.
35. Напорт П. Народня культура й культура особистости. Львів: Накл. товар. «Взаємна поміч галицьких і буковинських учителів і учительок», 1921. 52 с.
36. Огієнко І.І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. К.: Абрис, 1991. 272 с.
37. Пазовский А. Записки дирижера. М.: Музыка. 1966. 35 с.
38. Паламарчук О. Микола Колесса. К.: Музична Україна, 1989. 76 с.
39. Перський С. Популярна історія товариства «Просвіта» у Львові. Львів: Накладом т-ва «Просвіта», 1932. 231 с.
40. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Іванова К.А. Культурологія: Навч. посіб. К.: Центр

навчальної літератури, 2003. 288 с.

41. Роллан Р. Музыкально - историческое исследование. М.: Музыка, 1986. Т. I. 56 с.

42. Рудницький А. Українська музика: Історико-критичний огляд. Мюнхен: Дніпрова хвиля, 1963. 406 с.

43. Хоменко В. Я. Українська і світова культура: Підручник. К.: Україна, 2002. 333 с.

44. Черепанова С. Проблема людини в українському мистецтві: Навч. посіб. Львів: Світ, 2001. 296 с.

45. Шпорлюк Р. Українське національне відродження в контексті європейської історії кінця XVIII – початку XX століття. Україна. Наука і культура. Вип. 25. К., 1991. С. 162.